

Zadání národního kola ČLO - odpolední blok

V odpoledním bloku na Vás čekají tři úlohy, na které máte dohromady 90 minut. Hodně štěstí!
Neotáčejte stránku, dokud k tomu nedostanete pokyn!!!

1 Ujgurština (27 bodů)

Ujgurština je jazyk příbuzný uzbečtině nebo turečtině, mluví jím asi 8 milionů lidí, kteří žijí v ujgurské autonomní oblasti Xinjiang v Číně, v Rusku a Uzbekistánu. Ujgurština a ostatní turkické jazyky se vyznačují bohatstvím slovesných tvarů. V následující tabulce jsou pod sebou uvedeny vždy tvary jednoho slovesa. Pokuste se doplnit chybějící tvary a formulovat pravidla, podle kterých se jednotlivé tvary tvoří. Jednotlivé tvary označte prosím pomocí písmen v závorkách, kterým odpovídají. Pro představu uvádíme i české významy použitých sloves, k vyřešení úlohy ale nejsou potřeba.

Základní tvar	Infinitiv	Příčestí	Česky
yay	yéyış	yayğan	rozprostřít
tekrarla	tekrarlaş	tekrarlığan	opakovat
renci	renciș	rencigen	zlobit se
(a)	xalaș	xalığan	chtít
körüş	körüşüş	(b)	setkat se
böl	bölüş	bölgen	rozdělit
(c)	qorquș	qorqqan	bát se
çiq	çiqış	(d)	odejít
bas	bésiș	(e)	tisknout
(f)	bériș	bergen	vzít
kel	kéliș	(g)	přijít
evet	evitiș	evetken	poslat
al	éliș	alğan	koupit
ișle	(h)	(i)	pracovat
(j)	méniș	(k)	jít
küt	(l)	kütken	očekávat
aç	(m)	açqan	otevřít
ağrit	(n)	(o)	zranit
bar	(p)	(q)	chodit
körset	(r)	(s)	ukázat
davala	(t)	(u)	léčit

Poznámka k zápisu: „ş” a „ç” odpovídá „š” a „č”, „c” je „dž”, „y” je „j”, „ğ” a „q” jsou varianty „g” a „k”, pozor na rozdíl mezi „i” a „ı”.

(Autorem úlohy je Michal Láznička.)

2 Hebrejské časování (17 bodů)

O hebrejštině jistě víte, že je to jazyk s velmi starými kořeny. V této úloze se dozvíte, jak se hebrejsky řeknou tyto slovesné tvary:

dýchat, bude dýchat, jezdí, jezdit, ležel, opustil, opustit, bude si pamatovat, pamatoval si, potká, potkal, prodává, prodá, přispěl, přispěje, přispět, přispívá, svlékal se, svlékne se, svléká se, řeší, vyřeší, učí se, učit se, učil se

Českým tvarům odpovídají tyto hebrejské tvary (pozor, hebrejské tvary nejsou ve stejném pořadí jako tvary české!):

jifgoš, jifšot, jiftor, jimkor, jinšom, jitrom, jizkor, lamad, lifroš, lilmod, linšom, lirkov, litrom, lomed, mocher, pagaš, paraš, pašat, pošet, poter, rochev, šachav, taram, torem, zachar

Zjistěte, co jednotlivé hebrejské tvary znamenají, a na jejich základě přeložte následující slovesa do hebrejštiny:

- A) svlékat se
- B) prodal
- C) prodat
- D) jezdil
- E) dýchá
- F) potkává

Nevíte kde začít? Pomůže vám, že žák se řekne „talmid“, učení „limud“, schůzka „pgiša“ a řešení „pitaron“?

(Autorkou úlohy je Kristýna Tomšů.)

3 Překlad arabština-perština (25 bodů)

V následujícím seznamu jsou věty v arabštině a jejich překlady do perštiny (vše je přepsáno do latinky):

usra šaghíra ta'íš fí madína.	chánevádeje kúček dar šahr zendegí mikonad.
tašrub chamr wa šáj.	šoráb va čaj míchorad.
usra ta'íš fí madína.	cháneváde dar šahr zendegí mikonad.
a'íš fí bajt kabír.	dar cháneje bozorg zendegí mikonam.
ummí tašrub fí bajt.	mádare man dar cháne míchorad.
lá adrus fí madínatí.	dar šahre man dars nemíkonam.
qiṭṭa lá tadrus fí džámi'a.	gorbe dar dánešgá dars nemíkonad.
qiṭṭatí ta'íš fí qurija šaghíra.	gorbeje man dar rústáje kúček zendegí mikonad.
usra šaghíra lá ta'íš.	chánevádeje kúček zendegí nemíkonad.

Přeložte tyto věty z arabštiny do perštiny:

- A) a'íš fí madína šaghíra.
- B) adrus fí brágh. ("Brágh" se řekne persky "prág".)

Přeložte tyto věty z perštiny do arabštiny:

- C) dar šahr zendegí nemíkonam.
- D) gorbe šoráb nemíchorad.

Důležité upozornění: Věnujte pozornost nejen konstrukci slov, ale i slovosledu.

(Autorkou úlohy je Ivana Recmanová.)